

Bildande av naturreservatet Hogsta i Kungsörs kommun (4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn skall vara Hogsta.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet (se reservatsföreskrifter).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen för reservatet (bilaga 2). Förvaltare av reservatet skall vara Länsstyrelsen.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

- 1 avverka skog, gallra, röja, eller vidta annan skogsvårdande åtgärd eller på annat sätt skada vegetationen,
- 2 ta bort eller upparbeta döda eller döende träd och vindfällen,
- 3 bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden (såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, borra, nydika, rensa dike, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar, utföra annan markbearbetning eller anordna upplag),
- 4 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen,
- 5 uppföra ny byggnad eller annan anläggning (såsom vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning),
- 6 anlägga väg, stig, led, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
- 7 uppföra stängsel eller annan hägnad,
- 8 framföra motordrivet fordon,
- 9 införa nya växt- eller djurarter i området.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång
Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande
anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av naturreservatets gräns i terrängen,
2. utplacering av informationstavlor,
3. utföra följande skötselåtgärder i naturvårdssyfte:
 - avverka, gallra eller röja
 - ringbarka, skada eller döda träd för att tillskapa död ved eller gynna andra träd
 - föryngringsfrämjande åtgärder
 - återställa hydrologiska förhållanden
 - rensa diken
 - åtgärder för att gynna enskilda hotade arter
 - vidta åtgärder för att bekämpa granbarkborreangrepp
4. uppföljande undersökningar och dokumentation av markförhållanden, flora och fauna.

Alla virkessortiment inklusive grenar och toppar (GROT), som tas ut ur området
med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom
reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. göra upp eld,
2. cykla eller rida ,
3. klättra i boträd eller på annat sätt avsiktligt störa djurlivet,
4. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen eller naturföremål i övrigt t ex genom att insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för matsvamp och bär för husbehov,
5. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur,
6. sätta upp tavla, skylt, affisch, markeringar eller permanent snitsla spår,
7. använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel,
- markägaren att på ett varsamt sätt och till ursprungligt djup rensa de dikessträckor som pekas ut i bilaga 1,
- markägaren att ta upp vinterväg för skogstransporter i enlighet med den sträckning som pekas ut i bilaga 1. Transporter ska ske på tjälad mark,
- vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena. För sådana vetenskapliga undersökningar krävs dock Länsstyrelsens godkännande,
- jakträttsinnehavare att på ett varsamt sätt framföra ett motordrivet mindre fordon i terrängen för uttransport av fällt klövvilt,

- jakträttsinnehavare att skära bort enstaka låga kvistar eller mindre mängder (enstaka) uppväxande sly i anslutning till befintliga älgpass,
- ledningshavaren för befintlig luftledning ÄL 814 S4, som går mellan Sandskogen och Västermo, att utöva gällande servitutsrätt,
- att utföra nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Länsstyrelsen erinrar om att föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Hogsta
RegDOS-id	2013956
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Kungsör
Lägesbeskrivning	ca 2,5 km söder om Kungsörs tätort
Karta:	Terrängkartan: 10G NV Fastighetskartan: 10G 6d, 10G 7d
Naturgeografisk region:	Svealands sprickdalslandskap
Fastigheter:	del av Hogsta 1:1, Råsta 1:13 och Råsta 1:24
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal:	Ca 60 ha varav 54,5 ha produktiv skogsmark

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla de förekommande naturtyperna med fokus på de värden som är knutna till gamla granskogsbestånd och olika typer av sumpskogsbestånd,
- gynna ovanliga och hotade arter som är beroende av substrat och strukturer som främst förknippas med naturligt uppkomna orörda skogar. Exempel på sådana strukturer och substrat är död ved i olika form och nedbrytningsstadier och olikåldriga trädslagsheterogena skogsbestånd med ett stort inslag av gamla träd,
- bevara större sammanhängande områden med gammal skog.

Syftet skall tryggas genom att:

- skogsbruk och andra exploateringsåtgärder förbjuds,
- samtliga skogsbestånd får utvecklas fritt och bli biologiskt gamla,
- åtgärder som gynnar naturvärdesintressanta arter eller krävs för att långsiktigt bevara områdets biologiska värden vidtas i området.

Beskrivning av området

Naturreseptatet Hogsta ligger cirka 2,5 kilometer söder om Kungsörs tätort. Det berörda området är cirka 60 ha stort och är uppdelat på två delområden. Större delen av arealen utgörs av äldre barrskog på frisk – fuktig mark och olika typer av myrmarker. Trädsiktet domineras i allmänhet av gran och tall. Björk, asp, säl, rönn och klibbal förekommer ställvis men det är endast i fuktiga lägen som lövträden, främst björk och klibbal, förekommer i större mängd.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Äldre förhållandevis orörda barrskogar är ovanliga i dagens hårt brukade skogslandskap. Särskilt ovanliga är större, väl sammanhållna äldre skogsbestånd på mer produktiva marker. Högproduktiva marker är också kraftigt underrepresenterade inom det formella skogsskyddet varför de i dag är prioriterade i skyddsarbetet.

De flesta skogsbestånden i det berörda området har inte brukats alls eller har endast brukats extensivt under de senaste årtiondena. De gamla skogsbestånden har förblivit intakta vilket lett till att för mångfalden viktiga substrat och strukturer, exempelvis gamla träd och död ved, ökat i mängd och kvalitet. De stabila miljöförhållandena har bidragit till att bevara och utveckla naturvärdena i området i en sådan omfattning att större delen av området i dag är att betrakta som biologiska värdekärnor och skogliga nyckelbiotoper. Knutna till dessa kärnområden finns ett stort antal naturvårdsintressanta arter varav ett flertal är ovanliga i regionen eller upptagna på den nationella rödlistan för hotade arter.

Närheten till andra naturreseptat med liknande naturtyper och naturvärden, främst Granhammarsbrännan och Stengärdet, bidrar till att öka områdets ekologiska funktionalitet och värde då arternas möjlighet att på sikt överleva i området ökar i och med att arealen skog som avsatts för naturvårdsändamål ökar i trakten.

För att bevara naturvärdena i området som framförallt är beroende av de ostörda miljöförhållandena, den äldre skogen och de substrat som produceras där är det viktigt att det inte genomförs några åtgärder i området som påverkar dessa förhållanden och faktorer. Exempel på åtgärder som med all säkerhet skulle ha en negativ inverkan på naturvärdena är skogsbruksåtgärder, dikningar eller avverkningar för andra ändamål än virkesproduktion, exempelvis för anläggande av byggnader, master, vindkraftverk, vägar, ledningsdragningar eller dylikt.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreseptatet är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv om vilka Sveriges riksdag beslutat.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Skälen för att området skyddas som naturreservat är att det är ett angeläget allmänt intresse att värdefulla skogsmiljöer med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas.

Då ett rationellt bedrivet skogsbruk med större virkesuttag tveklöst skulle hota de existerande naturvärdena i området har Länsstyrelsen bedömt att det bör skyddas. Områdets storlek, det avsevärda intrånget i den privata äganderätten skyddet medför och ett eventuellt framtida skötselbehov gör att området bäst bevaras genom en naturreservatsbildning. Genom bildandet av ett naturreservat kan också andra verksamheter som skulle kunna hota områdets naturvärden begränsas inom området. Exempel på sådana verksamheter är vägbyggen, andra anläggningsarbeten, täktverksamhet, dikningsföretag, byggande av master m.m.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Ärendets handläggning

Naturvärdena i området uppmärksammades i samband med Skogsstyrelsens (dåvarande Skogsvårdsstyrelsen) nyckelbiotopsinventering år 1996. I början av 2000-talet inventerades området av Länsstyrelsen. Länsstyrelsens inventerare identifierade stora arealer naturvårdsintressanta skogsbestånd i området. Efter sporadiska kontakter mellan markägare och myndigheter påbörjades ett mer intensivt arbete under år 2007 där utgångspunkten var att på något sätt försöka bevara områdets naturvärden långsiktigt. Samtal och förhandlingar resulterade i att avtal om intrångsersättning slöts med samtliga markägare under första halvan av år 2008. Under arbetets gång har Lantmäteriet mätt in området och märkt ut brytpunkterna i fält. Området kommer att märkas ut mer permanent efter att beslutet fattats.

Relativt kraftiga granbarkborreangrepp har förekommit både i och utanför det aktuella området. Markägarna och Länsstyrelsen har tillsammans försökt att i möjligaste mån begränsa angreppen utan att göra några större avverkningar inom de biologiskt värdefulla kärnområdena. Som ett led i detta fattade Länsstyrelsen i samförstånd med markägarna ett beslut om förbud mot att utan tillstånd vidta vissa åtgärder i delar av området (2007-06-27, dnr 511-7162-07). Detta för att markägarna skulle kunna kompenseras för de ekonomiska värden som riskerade att gå till spillo under tiden som ärendet bereddes.

Samråd

Samråd har enligt 26 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning (SGU), samt enligt 25 § nämnda förordning med Kungsörs kommun.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat dessa i en konsekvensutredning.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelagts att inom en tid av en månad yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet Hogsta. Ett flertal myndigheter och organisationer har därutöver fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Remissyttranden

Remissyttranden har inkommit från Kungsörs kommun, Västmanlands orienteringsförbund, Mälarenergi Elnät AB, SGU och Vattenfall Eldistribution AB.

Kungsörs kommun har inget att erinra mot inrättandet av naturreservatet under förutsättning att det inte hindrar en framtida exploatering längs med riksväg 56. Västmanlands orienteringsförbund och Mälarenergi Elnät AB har inte några synpunkter på förslaget. SGU framför att de anser att en referens till jordartskartan 10 G Eskilstuna NV bör anges. Vattenfall Eldistribution AB yrkar i första hand på att naturreservatsgränsen flyttas så att ledningen hamnar utanför reservatsgränsen. Vattenfall yrkar i andra att det i remissen inskrivna undantaget byts ut till följande text: "föreskrifterna ska inte utgöra hinder för ledningshavaren att utöva gällande servitutsrätt." Om inget av dessa alternativ godtas yrkar Vattenfall att Länsstyrelsen står för Vattenfalls kostnader för att flytta ledningen utanför reservatets gränser. Om inte frågan löses avstyrker Vattenfall bildandet av naturreservatet Hogsta.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Bildandet av naturreservatet förhindrar inte att marker utanför det direkt berörda området exploateras. Däremot förbjuds all exploatering inom området.

Länsstyrelsen har infogat en referens till den ovan nämnda jordartskartan under stycke 8 i skötselplanen (bilaga 2).

Länsstyrelsen accepterar Vattenfalls förslag till skrivning vad gäller ledningshavarens möjligheter att utöva de rättigheter som behandlas av det gällande servitutet.

Övriga ändringar efter remissomgången

Undantaget för jakträttsinnehavare att jaga med lös hund har tagits bort då det inte finns något förbud mot att medföra okopplad hund i området. Enligt tidigare överenskommelse ska det finnas ett undantag som tillåter jakträttsinnehavaren att skära bort enstaka låga kvistar eller mindre mängder uppväxande sly i anslutning till befintliga älgpass, detta undantag har förts in. Vidare har föreskrifterna kompletterats med att markägarna ska tåla vissa dikesrensningar och åtgärder för att bekämpa granbarkborreangrepp. Dessa förändringar är i överensstämmelse med det intrångsavtal som upprättats mellan markägarna och staten. Ändringar som inte nämns i detta stycke eller i det föregående stycket är av redaktionell karaktär och påverkar inte beslutets innehåll.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Insektsangrepp mm

Vindfällen och stormskadad skog ska lämnas. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen (1979:429) kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Kungörelse

Beslut om kungörelse, se bilaga 3.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 4, formulär nr 11 . Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit stf landshövding Håkan Eriksson, beslutande, och naturvårdshandläggare Mårten Berglind, föredragande, samt länsassessor Torsten Eriksson, planhandläggare Magnus Johansson, och enhetschef, Natur- och kulturmiljöenheten, Anna Olofsson.

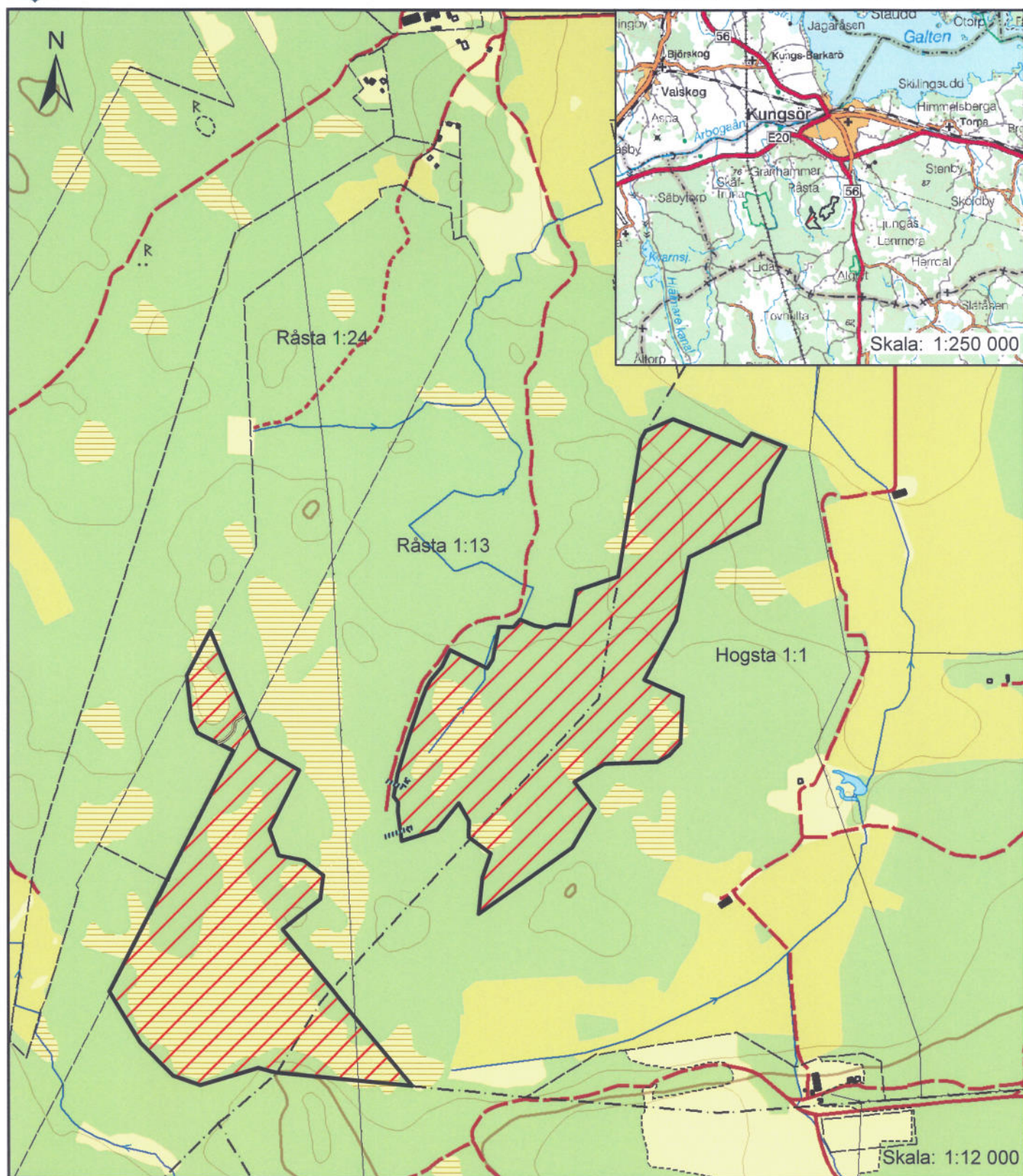
Håkan Eriksson

Mårten Berglind

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 2.1 Skötselplanekarta
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar (formulär nr 11)

- Naturreservatet Hogsta
- Sträckning för vinterväg
- Diken som får rensas (max 25 m in i reservatet)

0 125 250 500 Meter

